

Henkilökuvassa

Mikko Vasama

Betoni-lehden henkilögalleriassa on haastateltavana Rudus Oy:n toimitusjohtajana puoli vuotta toiminut Dipl.ins. **Mikko Vasama** (s. 1976 Jalasjärvellä).

Haastattelijana ja toimittajana:
Dakota Lavento

Mikko Vasama päätyi betonin pariin erinomaisesti luennoineen emeritusprofessori *Vesa Penttalan* ansiosta. Hän työskenteli Mikon opiskeluaikana rakennusmateriaalitekniikan professorina silloisessa Teknillisessä korkeakoulussa Otaniemessä.

Useimmat Vasaman opiskelukavereista olivat kiinnostuneempia rakentamistaloudesta. Nuorta teekkaria kiehtoivat enemmän betoni. "Se on käytetty rakennusmateriaali – ja ylipäätään veden jälkeen toiseksi käytetty materiaali maailmassa. Betoni on samaa sementistä, hiekasta ja vedestä valmistettua betonia kaikkialla maailmassa. Minua kiinnosti myös betonin valmistamisen kemia. Lisäksi koin, että yritysten taloutta olin oppinut myös jo ennen opiskelua", Vasama kertoo.

Työmaa-arken jo opiskeluaikana tutustunut Vasama ei uskonut haluavansa rakentaa uraa rakennusliikkeenä. Tuoteteollisuus sen sijaan tuntui tarjoavan monenlaisia mahdollisuuksia.

Nyt, parinkymmenen työelämässä viettäneen vuoden jälkeen Vasama kertoo valinneensa oikein. "Betonin parissa työskenteleminen on minulle sopinut ja tykkään siitä edelleen. Ehkä olen jopa liiankin innolla työntämässä sormiani joka asiaan, mutta teen sen rakkautta lajiin", hän nauraa.

Kilpailuhenkinen lapsuus

Vasama kasvoi Uudellamaalla, viisihenkisessä perheessä. Kolmesta peräperää syntyneestä veljeksestä hän on keskimmäinen. Lapsuus kului urheilussa ja keskinäisessä kisailussa.

"Meno oli aika railakastakin ja koko ajan oli jonkinlainen kilpailu päällä. Kaikki mitattiin ja kelloitettiin", Vasama muistelee.

Kuvaan tietenkin kuuluu, että litran pakkausjätelöä jaettaessa palat mitattiin viivoittimella.

Keskimmäisiä lapsia kuvataan perheen sovittelijoiksi. Vasaman mukaan se hänen kohdallaan pitää hyvinkin paikkansa. "En hae konflikteja. Olen myös oppinut pärjäämään."

Pärjäämisestä oli hyötyä abivuonna, jolloin Vasama asui jo viikot omillaan Vihdissä. Vanhemmat olivat ryhtyneet rautakauppiiksi ja muuttaneet sen myötä Porvooseen, mutta abiturientti halusi päättää lukion tutussa koulussa.

Viikonloppuisin ja kesät Vasama työskenteli vanhempien rautakaupassa varastomiehenä. "Kannoin sementtisäkkejä ja ajoin trukkia. Ajokortin saatuani pääsin kuljettamaan tavaroita."

Rautakauppatyöskentelyllä oli nuorukaiseen suuri vaikutus. Hän kertoo seuranneensa varastossa asioineita paikallisia rakentajia, rakennusurakoitsijoita ja remppafirmojen työntekijöitä. "Olivat todella rentoa porukkaa ja ajattelin, että rakentajien kanssa on varmasti helppo tulla toimeen."

Kaikki kolme veljestä jakoivat matemaattisen lahjakkuuden, opiskelivat tekniikkaa ja valmistuivat diplomi-insinööreiksi.

Rentoa porukkaa

Nuori teekkari ymmärsi valinneensa oman lajinsa. "Rakennusalalla ei tarvitse olla joka päivä puku päällä. Työ on käytännönläheistä

ja ilmapiiri rento. Saa olla omanlaisensa ja oma itsensä", hän kiteyttää.

Rautakaupassa Mikko oli oppinut tekemään paljon työtä. Ilokseen hän pääsi haalariharjoitteluun NCC:n rakennuksille jo ensimmäisenä opiskelukesänään. Ahkera teekkari sai samasta firmasta myös viikonlopputöitä.

Vasaman asenteesta kertoo, että vastaava mestari joutui poikaa jopa ensimmäisen työpäivän jälkeen toppuuttelemaan.

"Olimme siinä vaiheessa työmaalla kaksin. Sain tehtäväkseni pilkkoa moottorisahalla metsurin tontilta kaatamia puita polttopuiksi. Olin tottunut tekemään kovasti työtä ja pitkää päivää, joten sahasin ilman taukoja. Päivän päätteeksi vastaava kysyi tiedäkö, että työssä saa pitää taukoja ja ruokatunnit. "Sinulla on tuntipalkka. Tämä ei ole urakka. Ei sinun koko metsää tarvitse ensimmäisenä päivänä hoitaa", hän ohjeisti.

Vasamaan iskostuneen työmoraalin mukaan hommat piti kuitenkin saada valmiiksi nopeasti.

1 Toimitusjohtaja Mikko Vasama näkee betonialan tulevaisuuden valoisana, vaikka haasteita riittää. Hän haluaa löytää enemmän aikaa myös asiakkaiden ja omien ruduslaisten tapaamiseen.

Kansainvälistyminen alkaa

NCC:llä selvästi kannettiin huolta nuoren lupauksen tulevaisuudesta. Kun Vasama opiskeluaikana mietti vaihtovuotta ulkomailla, hän sai vinkin hakeutua Ruotsiin.

Mikkoa vieraat kielet kiinnostivat jo kouluaihana ja hän kertoo oppineensa niitä koulutuksellisen helposti. Opintoihin Göteborgin teknilliseen korkeakouluun (Chalmers tekniska högskola) hän solahti kuin kala veteen.

”Tykkäsin siellä opiskelusta tosi paljon. Ruotsalaisella vanhalla koululla oli iso varallisuus. Meillä kävi paljon vierailevia luennoitsijoita yrityksistä. Se avasi, mihin teoria liittyy.”

Päivät eivät onneksi täytyneet pelkistä opinnoista. Samaan aikaan vaihdossa oli myös opiskelijoita Tampereen, Oulun ja Lappeenrannan teknillisistä korkeakouluista. Tiivis opiskelijaporukka vietti vapaa-aikaa yhdessä. Vasamalle on jäänyt ajalta hyviä kavereita.

Vaihtovuosi oli Vasamalle kaikin tavoin onnistunut. Hän toivoi, että tulevaan työhönsä voisi liittyä kansainvälisiä elementtejä.

”Maailma on pieni. Samanlaisia juttuja tehdään muuallakin kuin Suomessa ja niistä voi oppia.”

Vaihtovuoden jälkeisenä kesänä Vasama pääsi asfalttitoihin. Göteborgin ympäristössä asfaltoitiin vuosituhanen vaihteessa paljon. Päivät olivat pitkiä – pisimmät 20-tuntisia – ja venyivät viikonloppuihin. ”Pieneen budjettiin tottuneelle opiskelijalle mukavat ansiot olivat lottovoitto.”

Vastuuta ja uusia tehtäviä

Vuonna 2003 vastavalmistunut diplomi-insinööri haki töihin rakennusalan tekniseen tukkukauppaan Semtu Oy:öön myynti-insinööriksi. Sen erän perään Vasama ei ole työpaikkojaan hakenutkaan. ”Nuorelle lapsettomalle myynti-insinöörille työpaikka oli erinomainen. Myyntialueena oli koko Suomi. Kiersin lähes kaikki Suomen betoniasiakkaat, valmisbetoniasemat ja elementtitehtaat. Se oli loistavaa aikaa verkostoitua ja tutustua asiakkaisiin.”

Seitsemän Semtu-vuoden jälkeen Vasaman houkutteli töihin asiakas, Ruskon Betoni Oy ja kahdeksan vuoden kuluttua Rudus Oy. Sillä tiellä hän on edelleen.

Vasama sanoo, ettei ole suunnitellut uraansa eikä esimerkiksi ollut ajatellut, että haluaisi joskus Ruduksen toimitusjohtajaksi. Työtilaisuuksia on ahkerasti työskentelevälle ja työstään innostuneelle miehelle tarjottu. ”Olen varmaan onnistunut työssäni. Iso kiitos työnantajille, että olen koko ajan saanut lisää vastuuta.”

Vasama on kasvattanut kompetenssiaan myös järjestöissä, kuten Suomen Betoniyhdistys ry:ssä, Betoniteollisuus ry:n valmisbetonivaliokunnassa ja Euroopan valmisbetonijärjestö ERMCO:ssa. ”Olen nähnyt alan koko kuvan ja päässyt juttelemaan kollegoiden kanssa.”

Vasama on halunnut tarttua tarjottuihin tilaisuuksiin. Toimitusjohtajaksi ryhtymistä hän kertoo kuitenkin joutuneensa miettimään. ”Pohdin pitkään, haluaisinko toimitusjohtajaksi juuri tässä vaiheessa elämääni”, hän myöntää. Kun päätös tuli tehtyä, hän päätti työskentelevänsä Ruduksen toimitusjohtajana omana itsenään ja tekevänsä sen omalla tavallaan.

Nuoria tarvitaan alalle

Vasama näkee sekä johtamansa yrityksen että betoni- ja rakennusalan tulevaisuuden myönteisenä. Haasteitakin on selätettävänä. Yksi suurimmista koko suomalaisen rakentamisen ja rakennustuoteollisuuden haasteista on houkuttaa nuoria.

”Alana meidän pitää olla aktiivisempia. Kierrämme toki alan oppilaitoksissa esittäytymässä, mutta nuoria pitäisi lähestyä jo aikaisemmin, ammattikoulu-, lukio- ja yläkouluvaiheissa.

Nuorille pitää myös osata esitellä alaa oikein. Ei riitä, että kerrotaan mitä betoni on ja miten siitä betonituotteita valmistetaan. Tarvitaan innostavia ja samaistuttavia uratarinoita.

Monilla nuorilla on työstä betonin parissa ja rakentamisesta varsin yksipuolinen kuva, johon kuuluu valut työmaalla tai elementtien valmistus tehtaalla. ”Alalla on kuitenkin vaikka minkälaisia työtehtäviä. Ne voivat liittyä ympäristöön tai tietotekniikkaan. Tuoteollisuudessa voit työskennellä tehtaalla, myydä tai markkinoida. Rakennuttajana voit olla tilaamassa rakennuksia.”

Betonimaailmaa kehuessaan Vasama muuttuu suorastaan lyyriseksi. ”Alalla yhdistyy mukavasti käytäntö ja teoria. Materiaali on kiinnostava, haastava ja jännittävä. Talousosaamistakin tarvitaan, jotta tuotteen myymisen jälkeen jää jotain viivankin alle. Jokainen työpäivä betonin kanssa on varmasti erilainen.”

Kansainvälisistä mahdollisuuksista haaveilevalla on suorastaan kissan päivät. Kielitaitoiset, luontevat suomalaiset ovat haluttuja työntekijöitä maailmalla. ”Betonihan on samanlaista niin Amerikassa kuin Aasiassakin ja omistajamme CRH:n kaltaiset kansainväliset jätit tarjoavat lukemattomia mahdollisuuksia.”

Nuorten osaajien rekrytoinnissa on kiire, sillä osaaminen karttuu betonialallakin kokemuksen myötä. ”Meillä on toimikunnissa erittäin fiksuja miehiä ja naisia, jotka alkavat olla jo 50–60 -vuotiaita.”

Vastuullisuuden edelläkävijä

Nykyisin jokaisen yrityksen pitää mainostaa vastuullisuuttaan. Rudus on kuitenkin Vasaman mukaan siinä vuosikymmenen kilpailijoitaan edellä. ”Olemme työskennelleet vähähiilisen betonin kehittämisessä, luonnon monimuotoisuuden varmistamisessa ja työturvallisuuden kasvattamisessa eturintamassa jo pitkään. Moni muu on alkanut niistä vasta puhua.”

Rudus ja itse asiassa koko teollisuudenala olisi joiltakin osin halunnut edistyä nopeammin. Esimerkiksi betonin kierrätyksen lisäämisessä ja edistämässä säädökset ovat olleet pitkään jarruna.

2 Mikko Vasama rentoutuu ja nollaa aivojaan Tammisaaren saaristossa sijaitsevalla mökillään.

Mikko Vasaman kotialbumi

Betonimurske menetti jätestatuksensa syyskuussa, joten sitä voi käyttää kuten kiviainesta, luvittamatta. Vaikka muutos on hyvä, autuaaksi se ei vielä tee. ”Betonin volyymit ovat sitä tasoa, ettei soveliasta kierrätysmateriaalia vain jokaiseen betonikuutioon riitä, Vasama pahoittelee. Parasta kierrätys olisi juuri silloin, kun kierrätetty materiaali palautetaan vähintään alkuperäiseksi tuotteeksi eli betoni betoniksi eikä kiviainekseksi.”

Vähähiilisen betonin kehittämisessä yksikään yritys ei onnistu yksinään. Betonin päästöistä 80–90 prosenttia tulee sementistä. Hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi onkin tehtävä tiivistä yhteistyötä sementtiteollisuuden kanssa. Sementtiä seosaineilla korvaamalla saadaan toki vähähiilisempää betonia. Ongelmaksi muodostuvat jälleen volyymit. Kuonaa tai tuhkaa on vaikea löytää riittävästi.

”Tämän yhtälön ratkaisija tulee olemaan voittaja.”

Hiilidioksidi voidaan sementtiä valmistettaessa ottaa talteen, mutta se vaatii isoja investointeja. Talteen otetulle hiilidioksidille pitäisi myös löytää järkevää käyttöä. ”Päästöoikeuksien ostaminen, siis rahalla kompensointi ei ole mikään todellinen ratkaisu”, Vasama painottaa.

Todellisten, toimivien ratkaisujen löytäminen on alalle elinehto.

Haastavia aikoja

Ruduksen toimitusjohtaja on aloittanut tehtävässään haasteiden keskellä. Inflaatio ja energiakriisi huolettavat. Viivan alle pitäisi saada jäämään plussaa, mutta yhtälö on vaikea. Asiakkaat ovat tottuneet kiinteisiin, pitkäaikaisiin hintoihin.

”Toivottavasti jo ensi vuonna palataan staabiilimpaan aikaan.”

Joka tapauksessa Vasama näkee niin Ruduksen kuin betoninkin tulevaisuuden valoisaan. Betonia ei voi korvata millään materiaalilla nopeasti. Rakentaminen ei lopu, vaikka edessä olisikin ylä- ja alamäkiä.

Täysiä päiviä ja nollausta

Vasama on ehtinyt huomata, että päivät Ruduksen toimitusjohtajana täyttyvät kokouksista hujauksessa. Koska CRH:n päämajaan Irlantiin on kahden tunnin aikaero, jotkin palaverit käynnistyvät usein neljän viiden aikaan iltapäivällä, kun muut Suomessa jo suuntaavat kotiin. Iltaisin on tapahtumia ja entistä enemmän aikaa tulee viemään myös järjestötyö Betoniteollisuuden johtokunnan puheenjohtajana ja RTT:n varapuheenjohtajana.

Nyt koronan rauhoituttua Vasama haluaisi kiertää kentällä tapaamassa niin asiakkaita kuin ruduslaisiakin. Hän kertoo yrittävänsä opetella hallitsemaan aikaansa ja kalenteriaan paremmin.

”Vapaa-aikaa täytyy järjestää. Sen sanon aina alaisilleni.”

Porvoon keskustassa asuvalla Vasamalla on 9-, 15- ja 17-vuotiaat tyttäret. Uusperheeseen kuuluu parhaimmillaan seitsemän jäsentä. Vasaman mukaan lasten kanssa oleminen on parasta vastapainoa työelämälle. Mökki Tammisaaren saaristossa, veneily merellä, Lapissa hiihtäminen ja retkeily sekä maantiepyöräily auttavat nollaamaan aivoja.

Nuoria alalle houkuttelevassa uratarinassa tuleekin olla työ ja vapaa-aika tasapainossa.